

DE NOORD-BRABANDER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS
voor de Sted. 12.
Franco per post. 14.

DIGTE VERBOD VERTALLEN

ADVERTENTIE:
15 cents de regal.
behalve 35 cents zegel.

(Verschijnt driemaal in de week: Dinsdag, Donderdag en Vrijdag.)

Door het overlijden van den heer Vermeulen, is het districts-commissariaat van het 2e districts-ambt van Noord-Brabant opengevallen. Ware dit niet een geschikte gelegenheid om eenige duizenden guldens te besparen, door een zoo nuttelooz ambt niet meer aan te waken, en alzoo ook in het vervolg, bij eventueel overlijden of verplaatsen der overige districts-commissarissen, zoo in deze als in nog andere provincien, hetzelfde geheel af te schaffen? De nuttelosheid van dit ambt is genoeg bekend, bij een ieder, die eenige ervaring der gouvernementale administratie heeft; niet zelden hoort men zeggen, dat de districts-commissarissen eigenlijk niet anders zijn, dan de brievenbestellers der gouverneurs, en dan zal men toch wel moeten bekennen, dat die brievenbestellen wat duur te staan komt. Het niet bestaan van districts-commissarissen in sommige andere provincien, waar echter de dienst eerder in spoed en geregeldheid wint dan verliest, doet tevens genoegzaam zien, dat men er zeer ligt buiten kan.

Het valt niet te betwijfelen, dat het overdadig salariëren van de meeste posten, het salariëren van posten, welke eigenlijk slechts eereposten behoorden te zijn, en het scheppen van steeds nieuwe posten, om steeds nieuwe gunstelingen te kunnen salariëren, niet tot de minste oorzaken behooren, welke, na den vijftienjarigen vrede, de schatkist ledig vinden, toen de onverwachte gebeurtenissen van 1830 buitengewone behoeften deden ontstaan, en de natie, bij een reeds hoogen schuldenlast, nog nieuwe ondragelijke schulden op de schouders laadden. En niettegenstaande dat alles, is men steeds op denzelfden weg voortgegaan.

Het is echter, onzes inziens, meer dan tijd, dat men aan al die verkwistingen een einde make; en zoo dit niet op eens gebeuren kan, dat men dan toch alle gelegenheden te baat neme, om dezelve uiteroeijen. Er wordt wel veel van bezuiniging gesproken en de ministers vijzelen bij elke gelegenheid hunne pogingen tot bezuiniging hoog op. Ook willen wij niet ontkennen, dat zij, in het geheel, niet bezuinigen; maar zij schijnen niet met ietwat hand te darven doortacten

baar, waar wezenlijke en aanzienlijke bezuinigingen te doen waren. Het is onder het *legge*, dat op de schatkist aan, dat vette posten bekleedt, soms op een stapelt, dat eens eenen opruiming behoorde gemaakt te worden. De meeste der aanzienlijke betrekkingen in den lande zijn veel te hoog gesalarieerd in verhouding van het land en deszelfs hulpbronnen; dan vele betrekkingen zijn salarissen verbonden, die eigenlijk geen salaris behoeven, die als eereposten moesten beschouwd worden en zulks ook kunnen; omdat zij uit haren aard, altijd aan personen te beurt vallen, die, of door andere betrekkingen, hetzij bijzondere, hetzij openbare, of door eigen middelen ruime bronnen van bestaan hebben.

Het ware te wenschen, dat de regering hierin eens met moed en standvastigheid, en anderen weg insloeg. Zij treede niet zich vijanden te zoeken maken van hen, die zij thans door hooge bedieningen en ruime bezoldiging tot vrienden denkt te moeten houden. Vooreerst zou die vijandschap, mocht zij daar al het gevolg van ingevorderde bezuinigingen zijn, weinig kunnen uitrichten, daar zij dubbel zou tegenwegogen worden, door de toekennende goedkeuring en gelieftheid der, onder den zwaren last van opbrengsten liggende bevolking; ten anderen is de vijandschap van wezens, die hunne gevoelens afmeten naar het minder of meerder getal guldens, welke hunne schraapzucht, luiheid of onbekwaamheid toegeworpen wordt, evenmin te vreezen, als hunne, naar die maat, afgemeten vriendschap eenig nut kan aanbrengen. De tegenwoordige omstandigheden, die alles behalve gunstige uitkomsten opleveren, en doen voorzien, dat de bevolking bezwijken zal onder den drukkenden last, en dat alzoo de van haar gevorderde opofferingen, door het onwederprekelijk argument van « ik heb niet » meer dan opij zullen achterblijven, geven, onzes inziens, dubbele reden, om dit punt in ernstige overweging te neem. Geene wet op de invordering der belastingen, geene inlegering, geene executie vermogen iets, wanneer *onmogelijkheid* tot betalen bestaat, en dat bij velen, hoe goed hij wil ook wezen moge, die onmogelijkheid voor de deur staat, zal wel door *gewone* in twijfel getrokken worden. *Waarom* zal men wellicht nog, door het *legge*, wat men vinden kan,

bij executie te verkeeren, het verachtdigde *legge* niet ook daardoor verarmt men de bevolking, en in het vervolg zal men geene of veel andere belasting meer van haar te vorderen hebben, en hoe zal men dan handelen? Indien echter de regering van hare zijde toont, dat zij den toestand des volks begrijpt en alles wil aanwenden, om dien te lenigen en te gemoet te komen, is er geen twijfel over, dat ook het volk, door het natuurlijke instinct van eigenbehoud geleid, alles zal inspannen, om dien toestand, welke wij toch hopen dat slechts tijdelijk en kortstondig zal zijn, door vereende pogingen en buitengewone krachtsinspanning te boven te komen.

Wij hebben vermeend, ter gelegenheid van het door ons behandelde onderwerp van bijzondere aard, deze algemeene gedachten niet te mogen onderdrukken. Zucht tot algemeen welzijn, en tot het behoud van ons dierbaar vaderland bestuurt ons. Moge toch de regering eens van het noodlottig stelsel afgaan, om den put te dempen als het half verdrooken is.

AMERIKA.

Alle diplomatieke betrekkingen tusschen de Vereenigde Staten en Mexico zijn afgebroken. Het gouvernement van Washington heeft zich, door de sterkste maatregelen, in eenen verdedigenden toestand geplaatst; de Texanen hebben zich bij deszelfs troepen vereenigd. Mexico schijnt met de wapens in de hand de besluiten der Vereenigde Staten omtrent Texas, te willen tegenwerken. De demagogen, die het roer der zaken in Mexico in handen hebben, hitsen het volk tot den oorlog aan. — De pruisische afgevaardigde naar Amerika gekomen was, om eenen aansluiting van het slot van Zollverein te bewerkstelligen, die niet onverrigte zaken totzake werd. De huidige president Tyler had zich voor die aansluiting gezind getoond, doch het kabinet van den tegenwoordigen Polk, acht, met de meerderheid des lands, die aansluiting als nadelig voor de belangen van Amerika.

PERKIJE.

KONSTANTINOPEL 17 augustus. Het ontslag van Riza pacha heeft reeds vele veranderingen te weeg gebracht, welke doen zien dat de sultan en raadlieden er ernstig op bedacht zijn, om de gelijken tred te geven met de overige Staten van het westelijk Europa. — Hahl pacha, die nauwelijks twee maanden geleden, met de jongste zuster van den sultan in het huwelijk trad, de afzigtige steun van het ras systeem; is jongstijde ontslagen en vervangen door Mehmed Atij pacha van Tophana.

Al-Effendi, uitanga ambassadeur, te Londen, heeft de portefeuille van buitenlandsche zaken *ad interim* bekomen. Men denkt dat hij eerstdaags definitief zal benoemd worden. Hij is een man, die door geheel Turkije in groot aanzien staat.

Nafiz-pacha is Safeti-pacha opgevolgd in de R-nantien; dese laatste was het nauwste gehecht aan Riza-pacha. Rifiat-pacha heeft Soliman-pacha in het departement van justitie vervangen, en Achmet-Fetchi-pacha, is minister van oorlog geworden.

Al de nieuwe ministers, met uitzondering van Nafiz-pacha, wiens denkwijze minder bekend is, zijn met hart en ziel gehecht aan de hervorming en de gelijkmaking van Turkije met het overige Europa. Chebik Effendi heeft last gekregen zijn vertrek naar Syrie te vertragen. Men twijfelt niet of de instructien, welke hem zullen gegeven worden voor Monchih de Saïda, gouverneur van Syrie, zullen het kenmerk dragen der gevoelens van rechtvaardigheid en verdraagzaamheid waarvan alle leden van het kabinet doordrongen zijn, en een einde maken aan het dubbelzinnig gedrag der turksche bevelhebbers in die landstreek.

— Uit Syrie heeft men de tijding, dat de Maronieten onvoorwaardelijk toegetreden zijn tot de bepalingen, onlangs door de Porte voorgeschreven; de Drusen echter hebben verklaard, dat zij nimmer christen opperhoofden in de gemengde districten zouden erkennen, en dat de christenen, die niet aan Drusen-opperhoofden wilden gehoorzamen, zich verwijderen moesten. Wedschih-pacha heeft den Drusen acht dagen ter overweging gegeven. Geen nader antwoord bekomende, heeft hij aan de Maronieten te kennen gegeven dat hij nieuwe bevelen aan de regering zou vragen. De Maronieten hebben hem eene memorie aan de Porte ter hand gesteld, waarbij zij aandringen om een van de Drusen afgescheiden bestuur te bekomen. Zij hebben tevens aan Wedschih-pacha hunne verwondering over zoovele uitvlugten en omwegen te kennen gegeven.

RUSLAND.

Volgens eenen brief van de grenzen van Rusland aan de *Köln. Zeit.* geschreven, onder dagteekening van den 19 augustus, zou de verovering van het fort Dargo door de Russen, in den Caucasus, veel meer gekost hebben, dan het rapport van den generaal Woronzoff aanduidt. Die brief schat het getal doden op ten minste 6000 van de zijde der Russen; de Girassiers daarentegen zouden slechts eenige honderden verloren hebben. De terugtocht van het russisch leger had met zooveel overhaasting plaats, dat dezelve eender gelek naar een vliegt, dan naar den terugkeer van een zegerend leger. De achterhoede vooral moet vreeselijk geteisterd zijn door den vijand, die daar geen ogenblik rust liet. Wat er van zij, de zaak van Schamyl is nog ver van verloren. Hij heeft voorzeker eene nederlaag geleden, maar het is waarschijnlijk, dat hij weldra wederwaak zal nemen. Eene omstandigheid welke nog lang de Russen zal beletten, eenig nut te trekken uit de door hen behaalde voordeelen, is de moeilijkheid welke zij ondervinden om hunne communicatiën te verzekeren en de voor het leger benodigde levensmiddelen te vervoeren.

— Hij een schrijven uit het kamp van Czarnoe Selo, van 6 augustus, wenscht de keizer den generaal Woronzoff geluk met de onlangs behaalde voordeelen in den Caucasus, en verheft hem tot de eerste waardigheid van vorst.

SILESIË.

Eene bijeenkomst der afgevaardigden van de Ronglaansche gemeenten van Silesië heeft den 15 en 16 augustus, te Breslau, plaats gehad onder voorzitterschap van Dr. Regenbrecht. Men heeft er de geloofsbelijdenis van Leipzig aangenomen, behoudens eenige wijzigingen en verbeteringen, door den Dr. voorgesteld, om onderworpen te worden aan een nader algemeen kerkvergadering. Inzgelijks heeft

men er de liturgie aangenomen, onlangs door Dr. Theiner ongesteld, daarna heeft men zich met de inwendige inrigting der gemeenten bezig gehouden. Den 17 heeft de gemeente van Breslau voor het eerste hare godsdiensvereeniging gehouden in den S. Spirits-Tempel, welke de gemeentevader van Breslau ter zoner beschikking had gesteld. Dit alles heeft plaats gehad zonder eenige mede-verking van Ronge, die in zijn patriarchaat van Breslau schijnt onderkropen te zijn door Theiner, even als vroeger Prybil hem dat van Berlijn had afgevangen.

INDIË EN CHINA.

Men heeft tijdingen uit Indië tot den 19 Julij en uit China tot den 15 Mei. De cholera begon hare verwoestingen te verminderen in Panjal. Te Lahore, waar zes a zeven honderd menschen daags bezwaken, stierven er nu niet meer dan twintig a dertig.

De *Bombay-Times* zegt, dat sedert het edikt van den chineschen opper-commissaris, hetwelk verdraagzaamheid jegens de catholijken voorschrijft, deze niet meer verontrust worden.

De tijdingen uit China spreken weder van het voornemen des keizers om de regering aan zijnen zoön in handen te stellen. Voorloopig echter heeft hij zich bepaald bij de benoeming van eenen grooten raad des keizerrijks, om met hem den last van het beheer te dragen.

ZWITSERLAND.

BAZEL 28 Augustus. Onse nienwe stedelijke wacht wordt met ijver georganiseerd door de zorgen van den kolonel Bischoff, die er het bevel over voeren zal. De vereeniging van burgers en inwoners, welke zich met toestemming en onder bescherming der regering tot eene burgerwacht gevormd heeft, ten gevolge der indrukwekkende bijeenkomst van den 20 dezer, ziet steeds hare rijen aangroeijen. De stad Bazel en haar grondgebied aan gene zijde van den Rijn, zijn thans tegen eenen opstand beveiligd.

De fransche districten van het canton Bern (eertijds het bisdom van Bazel) blijven voortdurend vreemd aan de bewegingen, welke de overige deelen van het canton verontrusten. De catholijken die de groote meerderheid der bevolking dier districten uitmaken, hebben met ongenoege de sedert een jaar tegen hunne geloofsgenooten van het hart van Zwitserland, gerigte vijandelijkheden aangezien, en leggen weder een verlangen naar onafhankelijkheid, of althans naar eene verandering van beheerders aan den dag te leggen. Indien de gebeurtenissen meer ingewikkeld worden en de omstandigheden dien wensch kwamen in de hand werken, zouden deze verschijnselen van ontvreemding wellicht tot eenen algemeenen afval uitloopen.

De centrale revolutionaire associatie van het canton Bern heeft hare statuten vernieuwd, en zich een geregeld bestaan gegeven om met kracht den strijd staande te houden, waartoe zij zich tegen de twee raden bereid maakt. Indien zij zeger is eene oorlogsverklaring tegen Lucern en dezeres bondgenooten onvrijwillijk en Bern zal ongenblikkelijk Argau, Solothurn en Baselland medeslepen. Indien de Bernsche regering zegerpraalt, zal eene zamenspanning althans uitgesteld zijn.

DUITSCHLAND.

Uit Leipzig meldt men dat sedert den 17 Augustus eene commissie van twaalf afgevaardigden uit de stad, aldaar driemaal daags eene zitting houdt om de klagen of verzoeken van particulieren te ontzagen, zoodat dat iemand zich hebbe voorgedaan om eene eene klacht, uitbrenging, een klaarblijkelijk bewijs dat het oproer van den 12 geen algemeene nog bijzondere ontvreemding tot drievier had, en slechts het gevolg was eener kunstmatige verbittering, onder het volk aangehit onder voorwendsel van dwingelandij gepleegd op het geweten der vrienden en vrienden des hofs. Overigens schijnt de angst te Leipzig geheel hersteld te

zijn, en een ieder is druk bezig met de voorbereidingen voor de aanstaande sentenbernia. Tan, onregte zou men zich echter met eene volkomen kalmte vleijen, zoo lang men geen middel zal gevonden hebben, om de gisting tusschen de menschen en de moederen tot bedaren te brengen, die eene volkomen verhouding van geweten, onafhankelijk van allen kerkelijken invloed vragen, dat is: de afschaffing van alle geloofsbelijdenis, verbindend voor de leden eener kerk, en de volslagenste individuele vrijheid.

COBURG 29 Augustus. De inwoners van Coburg hebben eergisteren avond aan koning Leopold eene luisterrijke serenade bij fakkellicht gegeven. Gisteren zijn de koning en de koningin der Belgen naar Gotha vertrokken, werwaarts koning Victoria en prins Albert reeds den vorigen dag hen waren voortuitgegaan. De koningin van Engeland betreft het paleis Friedrichtal toebehoorende aan de gravin dodaifens Carolina.

MUNCHEN, 28 augustus. De Kroonprinses van Beieren is, in den nacht van den 24 op den 25, eenen prins verlost, die de erfelijkheid der kroon in den oudsten tak der koninklijke familie verzekert. Hetgeen hierbij opmerkenswaardig mag genoemd worden is dat die geboorte heeft plaats gehad en denzelfden nacht en op hetzelfde uur, waarop de koning in 1786 geboren werd.

ENGLAND.

Een licht in het Oosten? Onder dezen titel kondigde een engelsch dagblad, de *Globe*, de aanstaande verschijning aan van eene engelsche *coment te Jerusalem*. Salomon, die verzekert dat niets onder de zon nieuw is, zou gewis deze stelling in trekken. Indien hij konde herleven; welligt zelfs zou hij eenige volmaking zijner wijsheid gaan putten in dat blad, hetwelk een voortbrengsel zal zijn der wijsheid van zijnen voormaligen leerling, den bisschop Alexander Oxerigans, het plan is niet nieuw, het dagteekent van de oprigting van het anglapruissisch bisdom, genaamd van St. Jacob; maar tot heden was er nog geen mogelijkheid om het ten uitvoer te leggen. Men zegt, dat het bybelgenootschap er in voornemen zal.

— De heer Ward, een der hoofden van het puseyismus, heeft bepaaldelijk de catholijke godsdienst omhelsd. Men verzekert dat zekere leden der Universiteit van dezelfde school, weldra het voorbeeld van den heer Ward zullen volgen.

SPANJE.

De *Esperanza* meldt volgens eene correspondentie uit Rome, dat de heer Castillo y Ayenza, alle hoop opgevende om van den K. Vader eenige voor Spanje aannemelijke, voorwaarden te bedingen, besloten zou hebben voor de tweede maal het pontifiek hof te verlaten.

De *Espana* van zijde meldt dat een gesetelijk van de school St. Fernando, een bevel en hoogstgeacht persoon, naar Rome vertrokken is, met eene belangrijke zending van het gouvernement belast. Wij kennen, zoo zegt dat blad, de bijzonderheden dezer reis niet, maar melden deze tijding even als zij ons door een geloofwaardig persoon is overgebracht.

— In de *Globe* leest men dat te Mandur, waar het hof thans verblijft, een hevige twist is ontstaan, tusschen den generaal Narvaez, voorzitter van den ministerraad en den gedeputeerden Altuna, ter gelegenheid van het redden van eenige gevangenen, welke bij een bal, waarbij het hof zou tegenwoordig zijn, moesten vrijgelaten worden. Deze raadsbesluiten vrees ter eere der *sueros*. Na eenen langdurigen twist is besloten dezelve achter te laten.

FRANKRIJK.

PARIJS 2 September. Het *Journal des Débats* hehelt een lang artikel, waarin de laisterrijke ontvangst beschreven wordt, welke de fransche zending naar China, op het eiland Jave, door de nederlandsche autoriteiten en de koning aldaar

genoden heeft. De fransche zaakgelastigde, de heer Lagrèné, heeft eenige dagen op Buitenzorg doorgebracht, en in gezelschap der nederlandsche autoriteiten een reisje door het binnenland gedaan.

— Nopens de oprichting van vier nieuwe bisdommen in China, door den Constitutionnel medegedeeld, (en ook door ons overgenomen) behelst de *Ami de la Religion*, die doorgaans omtrent de kerkelijke zaken goed onderricht is, het volgende:

Men weet niet, met welke bedoeling de Constitutionnel die tijding heeft verzonnen en openbaar gemaakt, maar de mededeelingen, aan dat dagblad gedaan, nopens de kerkelijke zaken der verafgelegene landen, zijn niet gegrond, dan al hetgeen het *Magasin* opzocht, betrekkelijk de fransche geestelijkheid en Kerk. Wel is waar, houdt de Propaganda te Rome zich bezig met eene nieuwe organisatie der Zendingen in China; maar behalven dat het wel niet aan den Constitutionnel is, dat de Heilige Congregatie de mededeelingen medegedeeld, welke over deze kerkelijke zaken hangende zijn, is het bekend, dat er in China vier canoniek ingestelde bisdommen bestonden: namelijk, Canton, Peking, Nankin en Macao. Tot heden waren die bisdommen ter benoeming van de kroon van Portugal, in het bezit der veroveringen van de oude koningen van dat land op China en der diensten, welke zij aan de godsdienst bewezen hadden.

Doch sedert de laatste staatkundige en godsdienstige omwentelingen van Portugal, was het onmogelijk geworden de kerkelijke zaken van China in dien toestand te laten. Het land is bijna tot scheuring vervallen was, dat zijne eigen bisdommen open liet of door ingedrongen en onwaardige geestelijken bezette, leverde aan den H. Stoel geene veilige waarborgen op, voor de benoemingen in die overzeesche landstreek, alwaar overigens dezelfde bewijzen weinig beduidend meer waren. Daarom heeft men alle reden te denken, dat er geene titularis-bisschoppen meer in China zullen zijn. Zoo als reeds vroeger gemeld is, heeft Mr. Bési, die een Italiaan is, slechts den titel van apostolisch vicaris van Nankin. De drie overige bisdommen zullen insgelijks aan beheerders van dezelfde titel opgedragen worden. De vierstedige, alwaar volgens het nieuwe tractaat de afdeling der godsdienst is toegelaten, zullen ongetwijfeld begrepen worden in het werk, dat de Propaganda, die alleen belast is in zoodanige behoeften der zendingen te voorzien, begrepen worden; maar wij gelooven niet, dat men voor dit oogmerk anderszins de kerkelijke zaken in China meden kan, dan dat zij het hinderwerk uitmaken der ernstige overwegingen van het hof van Rome.

— Men leest in de *Sentinella de Toulon*, dat de fregat *la Charte* zijn brieven aangebragt uit Papéti van den 22 april. Men was er staande in eenen staat van onrust, en de wachters niet ongeduldig om te kunnen handelen. De Oahaters wachten op de hulp van de Engelschen, en men is in staat om te overtuigen dat zij die de verbeide wachten. De opstandelingen zijn steeds verspreid te Pounavia en te Capeno, alwaar de bevelen van koningin Pomaré inwachten. Deze bejunkt zich te Raiotavia, alwaar zij wacht op de middelen om ons aantevallen.

Eenige krijgslieden, onder de bevelen van van Pakoko, hebben de ruiten in eenen huize aangevallen. Vijf onzer soldaten werden verwond. De kommandant Almaric trok tegen de Indischen op en versloeg ze. Pakoko heeft zich op genade overgegeven en vele der moordenaars in hechtenis doen nemen, de andere zullen ons in handen gesteld worden. De Indische soldaten, die ons ooringen Pakoko is doodgeschoten, de overigen zijn verhanden.

— Van het eiland Mauritius is een verloop ingekomen eener engelsch-fransche expeditie tegen de koning van Madagascar. Deze vorstin had verklaard

dat indien al de Europeers, die zich in hare staten bevinden, zich niet lieten naturaliseren als *malgach* (naam der inboorlingen die slaven beteekent), zij hen zou verplichten haar land te ruimen en al hunne goederen zou verbaard verklaren. De vruchteloze pogingen der engelsche en fransche vertegenwoordigers bij de koningin, werd besloten van met geweld een einde aan dien toestand van zaken te maken. Een ontzending van 350 man, waaronder 100 soldaten en een gedeelte van de bemanning der drie oorlogschepen: de engelsche fregat *Conway* en de fransche schepen *la Zélée* en *le Berceau* had den 15 juni in den namiddag plaats. Dit kleine leger verjoeg den vijand uit zijne batterijen en beklom eenen muur welke men dacht den ringmuur te zijn van de citadel der stad; doch daarna ontdekte men eenen tweeden muur, 30 voet hoog en eene gracht van 30 voet breed welke het fort beschermde. Van den eersten muur beschoot men de stad; maar het muur van den derdigen stukken geschiedde ons legerje geringe dwang tot den afloop.

De vlag der koningin, welke op den eersten muur wapperde, is weggeslagen, geworden, en verdeeld tusschen de engelsche en fransche matrozen, in diervoege dat elk de helft van den naam der koningin heeft: Ranavaloo-Manjaka. De troepen hebben zich weder ingescheept, na het wachthuis, het tolhuis en een groot gedeelte der stad in brand gestoken te hebben. Den volgenden dag heeft eene tweede ontzending plaats gehad, om de vervoerbare goederen der europeesche bewoners in te nemen. Na dezen noodzakelijken maatregel van geweld, zijn de oorlog- en koopvaardischepen weder onder zeil gegaan. De franschen hebben 17 dooden; waaronder 3 officieren, en 42 gekwetsten, waaronder 1 officier; de engelschen 4 dooden en 12 gekwetsten, als 14 matrozen en 1 officier. De *Zélée* en de *Berceau* hebben een gedeelte hunner masten verloren, en de *Conway* heeft eenige lichte schade bekomen. De nijdelijke kogels vlogen meestal en gelukkig over de drie schepen heen.

Uit Lyon schrijft men, dat ook aldaar de Jesuiten aan het bevel van hunnen generaal gehoorzamen, zich verstrooid hebben. Zij hebben een groot gedeelte hunner inrigting verkocht of verhuurd. Nauwelijks zullen een klein getal vaders in hun huis in de straat Sala overblijven.

BELGIE.

BRUSSEL 3 September. De koninklijke rijtuigen welke H. H. M. M. den koning en koningin der Belgen, koningin Victoria en prins Albert herwaarts zullen vervoeren zijn gisteren naar Bonn vertrokken. De minister en vele leden van het corps diplomatique zullen zich zaterdag naar Antwerpen begeven, om bij de afscheiding van koningin Victoria tegenwoordig te zijn.

— Uit Virton schrijft men op den *Observateur du Luxembourg*. Dinsdag 11, tegen vijf ure des avonds, heeft een geweldige storm de eenzaam gelegen hoerderij Stoufontaine geteisterd. Om er zich een denkbeeld van te maken, zij het gewoog te zeggen, dat de bijenkorven, weggerakt zijn; en men niet weet waar zij zijn gebleven; een bakken heeft hetzelfde lot gehad, en nergens in den omtrek vindt men eenige overblijfselen van denzelfden. De omliggende bosschen hebben verachtkeljk geleden.

NEDERLAND.

S BOSCH 4 September. Het concert door de *Philharmonie* van Rotterdam in de sociëteit de Unie alhier, ten behoeve van den algemeene armen der stad, op den 27 Augustus gegeven, heeft zuiver opgebracht de aanzienlijke som van f 450.

— Gisteren is de vijfde verjaardag van Z. K. H. den Erfprins van Oranje met het uitsteken der vlaggen en het houden van parade alhier op de gubrenikelijke wijze gevierd.

— Gisteren namiddag is in de haven alhier aangekomen eene schuit met zandappelen, welke verkocht zijn, tegen f 8 het nederlandsch mud. Dezelve waren aangevoerd van Grave en omliggende landen. Men verdroeg elkander letterlijk, om er aan te bekomen. Eenige menschen hadden dezelve gekookt, en de bevinding dat zij goed waren, ver-

spreidde zich weldra, zoodat de halve stad loochte, om er van te kunnen bekomen. Wenschelijk ware het, dat de ingezetenen door nieuwe toevlugen in staat gesteld werden, zich van goede aardappelen te voorzien, daar over de thans aan de markt gebragte slechts eene stem opgaat over de slechte, ja onbruikbare kwaliteit derzelve.

— Den 10 dezer maand zal, ingevolge publicatie van ons stedelijk bestuur, eene collectie gehouden worden, ten behoeve der slagtoffers van de ramp, welke de ingezetenen van Zeebergen en de Hooge en Lage Zwaluwe op den 19 Aug. getroffen heeft.

— Naar men vermoedt, heeft Z. M. gewezen van de hand het verzoek om gratie; gedaan door mr. C. Verwijnen, boeckdrukker, courantier en advocaat te Nijmegen, die bij arrest van het provinciaal gerechtshof in Gelderland was schuldig verklaard aan weigering tot het afleggen van den eed en het geven van getuigenis der waarheid in eene correctionele zaak (in de rechtsvervolging tegen het blad *de Raaijer*), en zulks, met toepassing van art. 180, in verband met de art. 247 en 227, n. 3, van het wetboek van strafrecht, en de verordening van eene correctionele gezangen met den tijdsduur drie maanden.

BQXMEER. Op maandag den 18 Augustus 11, nam het jaarlijksche publiek examen der studerende jeugd aan het Gymnasium alhier weder eenen aanvang; gedurende eene geheele week zijn daartoe de uren van 3. tot 6. besteed geworden. Een aantal van 22 jonge lieden werden in de volgende vakken geëxamineerd: latijnsche en grieksche, hollandsche en duitsche talen, letterkunde der grieken en romainen, oudheidkunde, mythologie, algemeene geschiedenis tot aan het begin der christelijke tijdeling, vaderlandsche geschiedenis, oude en nieuwe aartrijkkunde, wijskundige geographie, gewone rekenkunst, algebra en meetkunst.

De heeren Curatoren, het plaatselijk bestuur, onderscheidene heeren geestelijken, ingezetenen en vreemdelingen, welke dit examen met hunne tegenwoordigheid vereerden, en die de jonge lieden meermaals mede ondervraagd, hebben dit onderzoek met belangstelling bijgewoond, en gaven te regt hunne tevredenheid te kennen over de verderingen, welke zelfs in sommige deelen de verwachting overtroffen.

Twee dagen na het afloopen van dit examen hebben de jonge lieden in verschillende talen declamatieën gehouden en zelf vervaardigde toneelstukken gegeven, wordende deze met toepasselijke vierstemmige zangstukken afgewisseld, en van tijd tot tijd door heerlijke muziek van Beriot en andere meesters vervangen en opgeluisterd.

De menigte notabelen en verdere toebehoorders, welke hierbij, zoo uit deze als omliggende gemeenten en uit Pruisen, Limburg en Gelderland waren zamengevloeid, was zoo talrijk, dat het groote schoolgebouw hen niet allen kon bevatten, en huans luide toejuichingen hebben het ondbelzinnigste bewijs opgeleverd, hoezeer de jonge lieden in ieder opzicht bij al en goedkeuring verdienende en de zorg en onderrichtingen hunner leeraars eere hebben aangevonden.

STRATUM 2 Sept. Dood van leden was een slag van wapen, want de gemeente Naamschiks was het met zekerheid bekend, dat de leden van de schuttersgezelschappen de *Krijdschap* en den *Bruinen Beuk*, welke ter mededinging naar den wedstrijd te Tilburg waren afgevaardigd, overleed hadden, of verschillende toegeredde werden en er genasht, welke eenen pleeggen ontyvangt beloofden. Naarmate het openlijk van de zon, vurig verbeide schuttersmen naderde, kreeg alles nog een heerlijker aanzien. Behalve het wapperen van een aantal nationale vlaggen, het gelui der klokken (1) en de toecellen voor een avond verlichting hetgeen reeds eene goede welkoms deed voorstellen, werden de zegerende schuttersmen daaren boren verrast door de schone muziek van de Harmonie van Lindhoven, welke dezelve tot den Woensdagschen molen was te gemoet gegaan, alsmede de leden van verscheidene gezelschappen te Stratum en te Woensel te huis behoorende.

(1) Met uitzondering van de groote kerk te Lindhoven, welke door verzuim, niet aangezoekt is geworden; doch, dat Stratum omtrent eene afstand van 1000 schreden niet te begripen. De gezelschappen zijn binnen de gemeente gevestigd, en tellen onder dezelfde leden verscheidene gemeenten, tot de voornaamste klasse behoorende. Nogmaals, het is niet te begripen dat de Burgemeester het leeflijke voorbeeld niet navolgt van de Burgemeester van 's Bosch, en de kerk te Tilburg, welke door hunne bemiddeling eene openbare bibliotheek aan het vorstelijke Huis toebrengen.

